



**TWAALFDE NIEUWSBRIEF VAN DE
STICHTING
MEENSEL-KIEZEGEM '44**

19 juli 2004

Beste Vrienden,

Onze 12de Nieuwsbrief verschijnt iets later deze maal omdat wij nog enkele berichten uit Neuengamme en Bremen verwachtten, zodat we u de laatste nieuwsjes over onze zevende herdenkingsreis kunnen meedelen.

Ter gelegenheid van de 60ste verjaring van de drama's in ons dorp maakte ik volgende bedenking:

Neuengamme, Hamburg, Bremen: het blijven plaatsen van dé ontmoeting.

Ogenschijnlijk steeds hetzelfde en toch telkens weer anders. Het blijkt onmogelijk je afstandelijk op te stellen.

Men komt vrij vlug onder de indruk van een onzichtbare aanwezigheid. Een nooit beleefd gevoel maakt zich meester. Een andere wereld rolt over ons heen. Niettegenstaande de emotionele onderdompeling in de gruwelgedachte schenkt onze aanwezigheid een bevrijdend gevoel om bezielend anderen te aanvaarden, omdat we een ontstellende ervaring rijker zijn. We zijn getuige van de overduidelijke gedachte dat de wereld niet perfect is. Een wereld van glitter en ellende en lijden flitst doorheen deze ontmoeting. Ontnuchterend begeeft de hartekou bij deze gedachte:

In het hart van elke mens
leeft een eeuwige wens
hij smacht naar vriendschap
vrede, vreugde en gerechtigheid
in deze diep-verscheurde wereldtijd.

Marc Cauwbergs

Namens de "Stichting Meensel-Kiezegem '44"
Guido Hendrickx
Voorzitter

Op Herdenkingsreis gaan... 't is nooit te laat

Gedicht van Guido Hendrickx

1

*'t Is een tocht ondernemen
en iedere tocht is een beeld
van onze levensweg.
Het is weggaan uit de plek
waar we in onze aarde geworteld staan
en vastzitten aan alles wat ons dierbaar is:
ons huis, onze familie, onze vrienden,
de veiligheid en de geborgenheid
om te gaan naar een plaats
waar we hopen
heil en bevrijding
te mogen vinden*

2

*Op Herdenkingsreis gaan
is vermoeid geraken
en pijnlijke voeten krijgen.
Is de ontmoediging bevechten
en de bekoring bestrijden
om langs de weg te blijven zitten
en te zuchten
"het is wel té lààt".*

3

*Het is ook de vreugde beleven
Dat iedere bocht in de weg
een ander landschap opent
en elke heuveltop
een wijds gezicht zal schenken
Het is de blijdschap ervaren
van de aankomst op de bestemming
omdat men het gevoel heeft
er thuis te komen bij een vader,
'n kennis of een vriend
die de deur opent op d' eeuwigheid
En zegt "het is nooit té lààt".*

4

*De mens
heeft alsmaar nood
niet alleen aan brood
maar aan liefde
en geborgenheid
vriendschap
en verbondenheid
Of hij gaat dood, dan is 't wel " té lààt".*

NIET TE VERGETEN !!!

Op 1 augustus 2004 is er weer de Jaarlijkse Herdenking te Meensel en te Kiezegem. Ter gelegenheid van de 60ste verjaardag van de dramatische feiten in het dorp heeft de NCPGR-afdeling Meensel-Kiezegem een speciale plechtige ceremonie op touw gezet:

- 09.30u. - Ontvangst van de genodigden aan het erekerkhof te Meensel
- 10.00u. - Aankomst van de Vertegenwoordiger van Z.M. Koning Albert II
- 10.05u. - Welkomstwoord door de heer Rudi Becken, burgemeester van Tielt-Winge, gevolgd door een plechtige eucharistieviering aan het erekerkhof te Meensel door Z.E. Mgr De Hovre en E.H. Pastoor van Meensel-Kiezegem.
- 11.00u. - Rede door de Heer François De Coster, nationaal voorzitter van de NCPGR
 - Dodenappel door de heer Jozef Craeninckx (politiek gevangene) en de heer Victor Malbecq (voorzitter van de vriendenkring Neuengamme)
 - Gelegenheidstoespraak door de heer Herman De Croo, minister van State en voorzitter van de kamer van Volksvertegenwoordigers.
 - Bloemenhulde en afsluiting door E.H. Frans Craeninckx, plaatselijk voorzitter NCPGR.

Aan deze waardige wijze van hulde aan de slachtoffers en nabestaanden willen we in zo groot mogelijke getale deelnemen.

Erfgoeddag - 18 april 2004 in "Het Karhuis" van Huize Hageland

Wij hadden op deze tentoonstelling van 90 oude foto's uit Meensel-Kiezegem wel wat volk verwacht, maar van zo'n belangstelling en soms overrompeling konden we alleen maar dromen. Het werd zowat de pleisterplaats voor velen die ook in massa naar de eerste verdieping trokken om hun stamboom te laten opzoeken. Bij deze mensen had natuurlijk ons Vredesmuseum een grote bijval en meerdere malen kwam men iemand vragen om wat meer uitleg te geven. (Hoe dikwijls hebben we die trappen niet gedaan?)

Ook de folklore over sterven, begraven en het randgebeuren kreeg veel belangstellenden in het achterkamertje van de cafetaria.

Bij onze tentoonstelling vulden velen namen in op de papieren en herkenden personen van toen. Er werd ook aangeduid wie slachtoffer werd van de oorlog. Naar enkelen werden foto's op aanvraag via e-mail doorgestuurd. (Dit kan op eenvoudige vraag nog altijd).

De voetbalploeg die we in de 11de nieuwsbrief plaatsten, werd nominatief volledig samengesteld:

staande v.l.n.r.: Frans Basteyns, Evrard Bruers (+N), Margriet Van de Gaer, Fons Rasschaert, Miel Vuchelen, Maurice Vuchelen, Prosper Van Kerkhoven

zittend v.l.n.r.: Tuurke Broos, Paul Stas, Adolf Hendrickx (+N), Jules Janssens, Jef Rasschaert (+N) en Louis Loddewijckx.

(+N = *slachtoffer van de razzia, omgekomen in Neuengamme of bijkampen*)

Ook deze maal publiceren wij één van die oudere foto's met enkele namen die we kennen. Misschien kent u meer en/of juistere namen. Laat het ons weten.

Onderstaande foto is een plechtige communieportret van 1938 genomen voor de winkel-herberg van Duerinckx -Janssens. Merk dat het huidige huis ernaast (café Frooninckx Polle) er nog niet was.

Wij herkenden v. l.n.r.: Albert Loddewijckx (+N), Boni Van Roelen, Jos Van de Gaer (van de smid), Marcel Trompet (+N), Bruers (?), Raymond Hendrickx, Jef Van Goidsenhoven, Jef Rasschaert (+N) en René Janssens (van de garde) (+N).

(Met dank aan Jef van Goidsenhoven die zorgde voor de herkenning)



Oorlogsliederen en het St-Mattheuskoor van Meensel

- Stilaan maar zeker wordt dit koor een begrip waar het de vertolking van de oorlogsliederen betreft. Na het zeer gesmaakte optreden op ROB-TV en in Huize Hageland wordt er nu druk gewerkt aan de voorbereiding van de opnamen voor de **CD**. De provincie Vlaams-Brabant heeft voor dit project subsidies toegekend. De CD zal een tiental liederen bevatten, afgewisseld met enkele gedichten van Ina Stabergh en teksten van Magda Van Goidsenhoven.

- **Zaterdag 4 september 2004** wordt er, in het kader van de "Bevrijdingsfeesten" (3, 4 en 5 september), een plechtige dank- en herdenkingsmis georganiseerd door het Comité der Vaderlandslievende Verenigingen van Groot-Diest. Deze mis gaat door om 10.00 uur in de St.Sulpitiuskerk te Diest. Om 11 uur is er een ontvangst in de Sint-Joriszaal van het stadhuis, gevolgd door een receptie. Tijdens die ontvangst zal Guido Hendrickx als voorzitter van de "Stichting Meensel-Kiezegem '44" gedurende een tiental minuten het woord voeren met een korte uitleg over het drama van Meensel-Kiezegem '44. Het St-Mattheuskoor, dat een reputatie heeft opgebouwd op dit gebied, zal de plechtigheid opluisteren met een drietal oorlogsliederen uit de bundel.

Op 3 september om 20.00u. is er in de St-Sulpitiuskerk ook nog een Bevrijdingsconcert "60 Jaar Bevrijding There'll always..." met Lia Linda.

Deze berichtgeving verschijnt nog uitgebreid in "Den Diesteneer" (10.000 exemplaren) samen met de gegevens van 5 september in het Begijnhof van Diest, waar wij ook een optreden en een lezing van Oktaaf Duerinckx verwachten.

Ook als aankondiging is er op de flyers het volgende genoteerd: Plechtige ontvangst op het stadhuis met medewerking van de "Stichting Meensel-Kiezegem '44" en de "Literaire Kring Apollo".

- Op **zondag 5 september 2004** in de aula van het Cultureel Centrum Begijnhof in Diest houdt Oktaaf Duerinckx een lezing over Meensel-Kiezegem '44 en de Getuigenissen hierover. Ook deze manifestatie (waarop wij vele van onze sympathisanten verwachten) wordt opgeluisterd door het St-Mattheuskoor met oorlogsliederen van het volk. Opgelet, deze lezing heeft deze maal plaats om 10.30u. i.p.v. 11.00u. en de toegang is gratis. (noteer dit alvast: niet elke dag kunnen wij getuigen op een andere plaats)

- Ook de dichtbundel van Ina Stabergh "Neuengamme, Ik kwam terug" blijft in de belangstelling. Na de Duitse vertaling zijn er een zestal gedichten opgenomen in de nieuwste dichtbundel van deze schrijfster "De Nacht".

Ook haar autobiografische roman "Slippers op de Trap" is klaar.

Deze twee nieuwe werken van Ina Stabergh zullen voorgesteld worden op **zondag 17 oktober** om 10.00 uur in C.C. De Maere te Tielt-Winge en op **zaterdag 23 oktober** om 15.00 uur in de Wintertuin bij de Urselinen in O.L.Vr.Waver. Het is Oktaaf Duerinckx die de boeken op deze data presenteert. (Dus weer een datum om te noteren)

Meensel-Kiezegem op het internet

Bij het zoeken op Internet naar de geschiedenissen tijdens de oorlog vonden wij een site over de hoogtepunten van vorige eeuw. Een uitgebreid deel ervan was besteed aan W.O.II waar van dag tot dag de gebeurtenissen op wereldvlak worden weergegeven. Wij drukken hier dan ook letterlijk enkele data uit het jaar 1944 af die ons rechtstreeks aanbelangen

30 juli: Granville en Avranches (31?) worden door de geallieerden ingenomen. De 22-jarige collaborateur Gaston Merckx wordt doodgeschoten. Carentan wordt door de Amerikanen ingenomen. Operatie Bluecoat . Landingen op het schiereiland Vogelkop op Nederlands-Nieuw-Guinea (operatie Globetrotter)

1 augustus: In Warschau breekt een opstand uit van het Armja Krajowa (Vaderlands Leger). De geallieerden rukken op naar Parijs. De leden van het Veiligheidskorps van Verbelen, Vlaamse en Duitse SS'ers en SD'ers omsingelen de dorpskom van Meensel en doorzoeken vele huizen op zoek naar wapens, munitie en verzetslui, verschillende inwoners worden mishandeld en drie van hen worden ter plekke doodgeschoten. Dit alles als wraak voor de moord op collaborateur G. Merckx. De Poolse 10de divisie landt in Arromanche. Het Amerikaanse 1e leger in Normandië gesplitst in een 1e en 3e leger; het 3e leger komt onder commando van generaal George S. Patton en heeft tot taak Bretagne en zijn havenplaatsen te veroveren; het 1e leger moet zijn offensief in zuidoostelijke richting langs de Vire voortzetten en een sterke corridor vestigen om een Duitse tegenaaval in de Richting van Avranches af te slaan; Tessy en Percy veroverd. De Finse president Ryti treedt af; generaal Mannerheim volgt hem op. Het Zigeunerkamp in Birkenau wordt opgeheven. Ongeveer 4000 zigeuners vergast

3 augustus: Gaston Merckx wordt ten grave gedragen. De Brigade Piron scheept in. Rennes wordt bevrijdt. Prins Bernhard tot bevelhebber van de Nederlandse Binnenlandse Strijdkrachten benoemd. Myitkyina in Birma door Chinese troepen veroverd.

11 augustus: 3 kampgroepen van Algemeen SS-Vlaanderen en secties van de Waalse fabriekswachters en feldgendarmarie (totaal 350 man) sluiten o.l.v. SS-officier Tony van Dijk, Jozef Bochol en Jef de Merec het dorpje Meensel-Kiezegem hermetisch af. 69 mensen worden weggevoerd waarvan er maar 8 de oorlog zullen overleven nadat enkele wapens gevonden werden. Nantes is ingenomen.

1 oktober: Brecht en Merksem bevrijd. Naar aanleiding van een aanslag op vier Duitse militairen bij Putten wordt de mannelijke bevolking tussen 18 en 30 jaar van dit plaatsje gearresteerd en de volgende dag naar het Kamp Amersfoort op transport gesteld, op 10 oktober worden zij naar het kamp Neuengamme gedeporteerd, slechts 49 van de 582 gedeporteerden keerden uit Duitsland terug. Ook werden vele huizen in brand gestoken. De Canadese 2e divisie begint de opmars vanuit Antwerpen tussen de Schelde en het kanaal van Antwerpen naar Turnhout in de richting van Zuid-Beveland.

Campert Jan

Vorige maal publiceerden wij een deel van een gedicht "Het lied der achttien doden" van Jan Campert, één van de bekendste Nederlandse dichters, en het gedicht "Januari 1943" van zijn even bekende zoon en hedendaags poëet Remco Campert. Nu werd ons de vraag gesteld hoe Jan Campert in Neuengamme belandde en waarom? Ziehier het antwoord:

Ook met het actieve verzet kreeg Jan Campert in die tijd te maken. Op dinsdag 21 juli 1942 werd hij bij een poging joden over de Belgische grens te brengen gearresteerd. Dat chronisch geldgebrek een motief voor de verleende hulp zou geweest zijn, wordt door velen betwijfeld, door anderen ontkend. Het verzetslied getuigt van ernstiger drijfveren. Tot oktober werd hij gevangen gehouden in Breda. Gedurende die periode vertaalde hij een roman van Joseph Conrad en een aantal gedichten van Shakespeare. In die maand bracht men hem in het kamp te Haaren bij St. Michielsgestel. Vandaaruit sleepte de bezetter hem via Amersfoort naar het concentratiekamp Neuengamme, waar hij op 12 januari 1943 's middags om half twee overleed.

Laatste berichten over onze zevende Herdenkingsreis

Niet vergeten : vrijdag 27 augustus vertrek om 06.30 uur aan het station te Meensel (voldoende parking)

Vrijdag 27 augustus bezoeken we Bullenhuserdamm en de Rozentuin, waar ook wij rozen planten. (wie er eventueel ook nog wil planten neemt zijn voorzorgen: rozen, schepje en water)

Dan gaan we naar ons hotel Ramada in Bergedorf: inkwartieren en avondmaal. Het is, zoals velen reeds weten, een eerste klas hotel met een goede keuken.

Zaterdag 28 augustus is voorbehouden voor Neuengamme: De plechtigheid aan ons beeld "De Wanhoop van Meensel-Kiezegem" begint om 08.45 uur: hijsen van de vlag, gedichten, toespraken, bloemenneerlegging en tijd voor foto's.

Na deze ceremonie vertrekken de mensen die Wöbbelin willen bezoeken met vervoer voorzien door de mensen van het K.Z. Neuengamme. **Daarom moeten we dringend weten wie er mee gaat naar Wöbbelin, zodat het geschikte vervoer door die mensen aangevraagd kan worden. Verwittig René Cauwbergs dus zo snel mogelijk.**

Na een bezoek aan de Klinkerwerke, de nieuwe uitbreiding in het voormalige kamp, het museum, de haven van het kamp en de Gedenkenishalle, keren we terug naar het hotel, nadat we samen met de reizigers van Wöbbelin het dodenappel aan het crematorium gehouden hebben. Andreas Lappöhn en Karin Schawe begeleiden ons. Ook directeur Dr Detlef Garbe zal aanwezig zijn.

's Middags gaan we waarschijnlijk eten in het restaurant "Am Deich".

Vrijwilligers kunnen 's avonds mee naar Hamburg voor een bezoek aan de stad bij nacht: het is er kermis (één van de grootste van Europa) en het nachtvertier is wereldwijd bekend.

Zondag 29 augustus maken we een korte rondrit door Hamburg en begeven ons naar Bremen.

11.00u.: - Schützenhof - kransnederlegging

- Welkomstwoord door Walter Reinhardt, voorzitter van de Bremense Schuttersgilde.
- Inwijding van de Gedenktafel met de namen van de mensen van Meensel-Kiezegem die in Bremen omkwamen door Mevr. Karin Röpke, minister van Arbeid.
- Gedicht van Ina Stabergh
- Prof. Raimund Gaebelin over Meensel-Kiezegem '44
- Vredeswens door voorzitter Guido Hendrickx
- Gedicht van Ina Stabergh
- Uitleg over de Gedenktafel door Michael Breidbach, voorzitter van de beheerraad der Stahlwerke Bremen, waar de gedenktafel gemaakt is.
- Tekst door Boris Vicca.
- Belgisch Volkslied.

13.00u.: Farge- de traditionele soep

14.30u.: Farge - bezoek aan de grootste bunker van W.O.II (duikbotenwerkplaats)

15.30u.: Bezoek aan de olietanker waar de gevangenen naartoe liepen om te slapen.

16.15u.: Bezoek aan het monument van Blumenthal.

18.00u.: Intrek in het Überseehotel Ramada Bremen en avondmaal

20.00u.: Vrijwillig: korte wandeling door Bremen

Maandag 30 augustus

10.00u.: Op het Bremense Parlement worden we ontvangen door voorzitter Christian Weber.

11.00u.: Toeristische wandeling door ander deel van Bremen

12.00u.: Op het stadhuis worden we ontvangen door de Senaat. Burgemeester Dr Henning Scherf is de gastheer.

13.00u.: Middageten in Parthenon II

14.15u.: Osterholzerkerkhof waar de slachtoffers van o.a. Meensel-Kiezegem hun gedenksteen hebben.

15.15u.: Terugreis.

Nog enkele details:

De Nordwestradio van Bremen zal een bijdrage uitzenden over heel het gebeuren en de Bremense pers zal vertegenwoordigd zijn.

Er zijn nog enkelen die (dringend) hun bijdrage zouden moeten storten voor deze reis, zodat we een eindafrekening kunnen maken.

Een beetje hulp is welkom

Wij zijn geen klagers, maar willen toch enkele probleempjes naar voor brengen. Zoals geweten is, zijn we elke derde zondag van mei tot september in Huize Hageland waar we een cafetaria draaiende houden. Dat betekent twee dagen werken en we zijn met niet veel. Dus vragen we, als er vrijwilligers zijn om eens een handje toe te steken, dat ze het maar laten weten. Terzelfdertijd zijn we dan nog regelmatig twee helpers kwijt die ook moeten gidsen in ons Vredesmuseum. Deze cafetaria is zowat onze enige bron van inkomsten naast de gemeentelijke subsidies. Ook trekken Guy, René en Oktaaf soms het land in met een prettig cabaretprogramma (zoals voor Ziekzorg, gepensioneerden, rusthuizen e.a.). Maar deze inkomsten kunnen niet altijd de kosten dekken voor de uitbreiding van ons museum en de kosten van deze nieuwsbrief. Reeds velen vroegen ons om een bijdrage te leveren en enkelen deden dit al.

Even een rekensommetje: een nieuwsbrief van 5 pagina's recto/verso (kopie, nieten, posten, omslag, enz) kost ons 0,951 euro per stuk. Op jaarbasis van 4 exemplaren is dat 3,80 euro per persoon aan zo een 120 nieuwsbrieven per keer. Zo kwamen wij tot de conclusie dat de eerste elf nieuwsbrieven ons tot op heden 1369 euro hebben gekost (55.243 Bf). Wij mochten al spontaan enkele giften ontvangen. Maar nu we vernamen dat de kosten van druk, papier en post zo gestegen zijn, vragen we aan onze lezers of ze een vrijwillige bijdrage kunnen overmaken, zodat we dit kunnen voortzetten en de druk van de centen wat verlicht wordt ten voordele van het museum. Dit alles kan op rekening **149-0567841-75** met vermelding Bijdrage Nieuwsbrief. Met veel dank bij voorbaat van de "Stichting Meensel-Kiezegem '44".

Wij kregen ook nog verschillende aanvragen voor film en boek. Ter informatie geven we de prijzen nog even door:

Film "Meensel-Kiezegem '44" (versie 84 min.).....	25 euro
Film "Meensel-Kiezegem '44" (schoolversie 48 min.).....	12,50 euro
Boek "Getuigenissen".....	12,50 euro
(momenteel uitgeput, wordt bewerkt en is in september weer beschikbaar)	
Replica beeld "De wanhoop van Meensel-Kiezegem" (uitgeput).....	12,50 euro
Foto van het beeld (kleur).....	2,50 euro
Liederen rond Wereldoorlog II (1ste deel-100 liederen).....	7,50 euro
Gedichtenbundel "Ik kwam terug" van Ina Stabergh.....	5,00 euro

Nuttige Inlichtingen

Guido HENDRICKX, Binkomstraat 56, 3391 Meensel-Kiezegem, Tel. 016/487878 - Fax 016/640821
 René CAUWBERGS, Glabbeeksesteenweg 93, 3390 St Joris Winge, Tel. 016/632460
 Alfons CRAENINCKX, Heuvelstraat 17, 3390 O.L.Vr.Tielt, Tel. 016/634757
 Oktaaf DUERINCKX, Karekietenlaan 30, 3010 Kessel-Lo, Tel. 016/ 355232
 E-mail: octaaf.duerinckx@chello.be
 Rudi PEETERS, Kerkstraat 85, 3391 Meensel-Kiezegem, Tel. 016/635826 – GSM 0496/258516
 Alfons VUCHELEN, Henri Dotremontstraat 6, 3320 Hoegaarden, Tel. 016/634955 – GSM 0479/259792
 Betty VUCHELEN, Stoopkensstraat 110, 3320 Hoegaarden, Tel. 016/767936

Om onze werking te steunen plaatsen wij steeds een kollektebus in het museum. U kunt natuurlijk ook helpen via rekeningnummer 149-0567841-75 Memorial Stichting Meensel-Kiezegem '44. Alvast onze hartelijke dank bij voorbaat.